

a koronás arany érdemkeresztet a vitézségi érem szalagján adományozta az ellenséggel szemben kiváló szolgálata elismerésül. Fluch Károly 1. v. e. b. sz. százados-számvivőnek, az ellenséggel szemben kiválóan kötelességű magatartásuk elismerésül: dr. Loeszl János segédorvos-helyettesnek a 31. hadoszt. egészségügyi intézetnél, Schneider Vilmos postatisztnek a 24. táb. postahiv. nál, a koronás arany érdemkeresztet a sebesültek ellátása körüli eredményes tevékenységük elismerésül: dr. Dobrodolac János és dr. Rott Jenő szolg. kiv. viszonybeli ezredorvosoknak, a bródi tartalékház parancsnokainak, az egészségügyi segélyszolgálat körüli önfeláldozó tevékenységük elismerésül: Priessnitz Vince önkéntes aut. testületbeli önkéntes automobilistának, az arany érdemkeresztet a vitézségi érem szalagján az ellenséggel szemben kiválóan kötelességű magatartásuk elismerésül: Benda László tart. zászlós-nak az 1/4. sz. mozgó tart. kórháznál, Rográn Jenő 76. gy. e. b. ell. egyévi orvosönkéntes tart. címz. szakaszvezetőnek a 14. hadoszt. egészségügyi intézetnél, az ellenséggel szemben kiváló szolgálata elismerésül: Vdolek Gottlieb mérnök, építészeti biztosnak a 39. sz. tartalék táviró építészeti oszt.-ban, Gaspodnetics Antal mérnök, építészsegédnek a 24. tartalékos táviró építészeti o.-ban, az arany érdemkeresztet az egészségügyi segélyszolgálat körüli önfeláldozó tevékenységük elismerésül Schnabel Alfréd 41. gy. e. b. ell. őrmester, egyévi orvosönkéntes, a koronás ezüst érdemkeresztet a vitézségi érem szalagján az ellenséggel szemben kiválóan kötelességű magatartásuk elismerésül Konior János törzsmesternek a vasúti e.-ben, Mozer Lajos 64. gy. e. b. ell. főlegyvermes-ternek, a következő őrmestereknek: Kiszko Mihálynak a 10. sz. Krist. Emilinek és Janik Róbertnek az 54. és Pless Antalnak a 94. gy. e. b. ell. Tropper Jánosnak a vasúti e.-ben, Fekete Gyulának a 34. sáncoszlóban, továbbá Lewicki János 9. drag. e.-b. ell. őrmesterek, továbbá Czech Sándor és Hawrisz Péter főtüzestereknek és Podolak Bazil tűzestereknek, mindhárom a 11. lovas t.-o.-ban, továbbá Mrázek József 3. gy. e. b. ell. 1. oszt. számvivő altisztnek, Menschel Rezsőnek a 12. t. v.-z.-ban az ezüst érdemkeresztet a vitézségi érem szalagján az ellenséggel szemben kiválóan kötelességű szolgálata elismerésül a következő szakaszvezetőknek: Kowalik Jánosnak az 1. dand. vonat-oszt.-ban, Stiller Jánosnak az 5. hadoszt. egészségügyi intézetnél, Gelb Jakabnak a 14. gy. e. b. ell. törzsszádánál, továbbá Küllay Zoltán számvivő altisztnek az 5. hadtest távbeszélő-oszt.-ban, Geiszler Rezső 2. oszt. egészségügyi altisztnek a 26. t. t.-e.-ben, Eldupovics Savo szakaszvezetőnek (egészségügyi altisztnek) a b.-h. 3. gy. e.-ben, Kaznik József, Kontra Sándor, Nagy András és Laklia Jakab tizedesek, cím. szakaszvezetőknek a 32. hadoszt. egészségügyi intézetnél, a következő tizedeseknek: Wilk Jánosnak az 57. gy. e.-ben, Suchy Alajosnak az 5. hadoszt. egészségügyi intézetnél, egy gyalogosnak a vízbe-fulástól saját élete veszélyeztetésével véghezvitt megmen-tesése elismerésül: Dix Gusztáv 9. utász-z.-b. ell. tize-desnek, az ezüst érdemkeresztet kiválóan kötelesség-ű szolgálata elismerésül: Zsúrt Károly 98. gy. e.-b. ell. tizedes, cím. őrmesternek, a 2. oszt. ezüst vitézségi érmet az ellenséggel szemben kiválóan kötelességű magatartása elismerésül: Brandner Adolf 8. h.-e.-b. ell. 1. oszt. számvivő altisztnek.

A társadalom és a háború.

A Vörös Félhold magyar bizottságának megalakulása.

Gróf Tisza István miniszterelnök a Vörös Félhold magyar bizottságának megalakulása végett vasárnap délelőtti értekezletet hívott össze az országháza delegációs termébe. Az értekezle-ten nagy számban vettek részt a közélet előkelő-ségei. A miniszterelnök üdvözölte a megjelente-ket, majd rövid beszédet mondott, amelyben né-hány szóban vázolta a kitűzött cél nemes és he-lyes voltát és arra kérte az egybegyűlteket, hogy alakuljanak nagybizottsággá.

Felolvasta ezután a meghívottak névsorát és a nagybizottságot megalakultnak jelentette ki. Javasolta, hogy alakítsák meg a szokásos el-nökség és választmány, még pedig úgy a férfi-, mint a hölgy-tagokból. Indítványára közfelkiál-tással a következőket választották meg: Elnök gróf Khuen-Héderváry Károly, társelnökök gróf Apponyi Albert, Bárczy István, Berzeviczy Al-bert, gróf Osekonic Endre, gróf Karátsonyi Jenő és Széll Kálmán, titkárok dr. Agai Béla, dr. Hegedűs Kálmán, Krausz Simon, báró Láng Mi-hály, Pekár Gyula és báró Radvánszky Antal, választmányi tagok: Alexander Bernát, gróf An-drássy Gyula, Csernoch János, gróf Edelsheim-Gyulai Lipót, Glattfelder Gyula, Grósz Emil, Láncey Leó, Lenhossék Mihály, Lukács László, Márkus Miksa, Miklós Andor, Ormódy Vilmos, Prohászka Ottokár, gróf Ráday Gedeon, Rákosi Jenő, Scholtz Gusztáv, gróf Széchenyi Béla, gróf Teleki Sándor, Vargha Gyula, Vázsonyi Vilmos, báró Vojnits Sándor, Vészi József, Wekerle Sán-dor és Zsembery István; a hölgyek részéről: el-nök gróf Károlyi Istvánné, társelnökök Berze-veczy Albertné és gróf Khuen-Héderváry Károly-né, választmányi tagok: gróf Andrássy Gyuláné, özvegy gróf Almásy Györgyné, gróf Wathyány Lajosné, Bárczy Istvánné, gróf Bethlen Istvánné, báró Dániel Ernőné, báró Gutmann Vilmosné, gróf Haller Györgyné, báró Jósika Sámuelné, Je-kelfalussy Zoltánné, gróf Karátsonyi Jenőné, gróf Károlyi Imréné, Láncey Leóné, Lónyay

Sándorné, gróf Mikes Arminné, Sándor Pálné, gróf Teleki Sándorné, gróf Tisza Istvánné.

Az elnöki széklet ezután gróf Khuen-Héderváry Károly foglalta el, aki elnöktársai, a titká-rok és a választmányi tagok nevében köszönetet mondott a megválasztatásért. *Hikmet Achmed* bey budapesti török főkonzul török nyelven mondott köszönetet a miniszterelnöknek, Khuen-Hédervárynak és a megjelent hölgyeknek és uraknak úgy a török kormány, mint a török kiküldöttek, Hikmet bey és Roth bey nevében is. Szavait élénk éljenzéssel fogadták. A miniszterelnök indítvá-nyára a nagybizottság kimondta, hogy a ható-sági jóváhagyás megszerzése után a gyűjtési ak-ciót azonnal megindítja. Tisza István ezzel kap-csolatban bejelentette, hogy özvegy gróf *Degen-feld Gusztávné* kétezer koronát küldött azzal a megokolással, hogy halálját akarja kifejezni a török nemzet iránt, amelynek vendégszeretetét atyja mint emigráns sokáig élvezte. Bejelentette továbbá, hogy *Krausz Simon* vezérigazgató a Magyar Bank nevében huszezer koronát adomá-nyozott. Az elnök annak megállapításával, hogy a további akció kereteit a választmány szabja meg, az értekezletet berekesztette.

Az újévi üdvözlések megváltása.

A Hadsegélyző hivatal, mely a háború ki-törése óta dolgozik azon, hogy az elesett vitéz katonák özvegyei és árvái segítségére hatalmas alapot teremtsen, most a közelgő új esztendő alkalmával azzal a kéréssel fordul a közönség-hez, hogy az újévi köszöntések megváltásával gyarapítsa az özvegyek és árvák segítő alapját. Ha a publikum legalább is az újévi üdvözlések-vel járó költségeket (levelezőlap, bélyeg, stb.) befizeti az alap számára, ezzel is jelentékeny összeg jut a nemes célra. A Hadsegélyző hivatal (iroda: képviselőház) minden adományt köszö-nettel fogad, de a Pesti Hírlap szerkesztősége is elfogadja a hírlapi nyugtázás után a Hadsegélyző hivatalba szállítja az adakozásokat.

Új hadikórház.

Meleg ünnepség keretében avatták föl a Gerlei Lajosné vezetése alatt álló Damjanich-utcai kisegítő hadikórházat. A lábadozó katonák mintaszerűen berendezett, barátságos otthonát a szeretet ünnepének karácsonyfájával adták át rendeltetésének. A kórházavató beszédet dr. *Hajdu Miklós* mondotta. *Tolnai Istvánné* német nyelven köszöntötte a háború hőseit, mire a sze-rettekre gondoló katonák sorából előlépett *Barabás Miklós* és egy zsoldárt énekelt el. A szép ünnepség a Himnusz, Wacht am Rhein hangjai mellett ért véget.

Karácsony a hadikórházban.

A XVI. számú helyőrségi kórház, mely dr. *Gerstl Lambert* főtörzsorvos parancsnoksága alatt fejt ki áldásos működést, szintén megülte a szeretet ünnepét. A közönség kegyes adakozásá-sából az összes osztályokon pazar díszítésű ka-rácsonyfákat állítottak fel. Az Albrecht-lakta-nyában levő XII. számú sebészeti osztályon az ünnepély a betegek és hozzátartozóik jelenlété-ben folyt le. Az egybegyűlteket elénekeltek a Him-nuszt, majd az osztály vezető orvosa, dr. *Wone-sch Frigyes* mondott gyönyörű beszédet. Az-tán a nagymennyiségű ajándék kiosztására ke-rült a sor. A sok édességen kívül mindenkinek jutott az olyannyira szükséges meleg alsóruhák-ból, fehérneműből s egyéb hasznos tárgyiból is. Az est sikeréből országrész illeti az osztály vezető orvosát s a páratlan agilitást kifejtő há-rom önkéntes ápolónőt, Bánó Ilonkát, Gelb Re-nét és Juliskát.

A Nyomorék Gyermekek Országos Otthona és a Deák Ferenc szabadkőműves páholy hadikórházában Medgyes Simon ünnepi beszéde után báró Dániel Er-nőné, Deutsch Antalné, Weisz Arminné és a hölgybi-zottság többi tagja a karácsonyi ajándékokat osztották szét. Mautner Adolf a nüvendékeknek az intézet mühe-lyében kifejtett tevékenységük jutalmául, takarékpénz-tári könyvecskéket nyújtott át. Dr. Szegvári László e célra készült emléktárgyat adott át az önkéntes ápoló-nőknek. A sebesültek hozzátartozóiról is megemlékezett a kórház vezetősége és a családok katonák gyermekei-nek ajándéktárgyakkal töltött dobozokat küldött. A közönség halás elismeréssel adózott az intézet orvosi karának és különösen dr. Farikas Ignác sebész-főorvos-nak.

A Charité Csengery-utcai kórházban az önkéntes ápolónők, elükön öz. dr. Singer Zsigmondnéval, Ehl-bogen Károlynéval és Bischitz Matildával nagyon szép ajándékokkal lepték meg a katonákat.

A Gomb-utcai kórházban Radnay főtörzsorvos és Pahl főhadnagy gyönyörű karácsonyi ünnepet ren-deztek ezer sebesült számára. Az ünnepélyen Gal lel-kész megható beszédet mondott, majd az önkéntes apo-lónők kiosztották a katonák közt a sok ajándékot.

A Falk Miksa-utcai Károly főherceg laktanyá-ban, melynek egy része katonai üdülőttelep, több mint ezer katonát vendégelt meg. Ezen az ünnepélyen megjelent Kirchner altábornagy lányával. Laky hon-védhuszárezredes, cs. és kir. kamarás, Hertelendy fő-

rendiházi tag, Engelné három leányával, dr. Schreyerné, dr. Dittlén, dr. Remiter Frigyesné, Gerő Zsófia, Auer Alice, Wessely Lilly, Stern Margitka, Szenezi Kamme-rer Irma, Hochbauer Lajos ezredorvos szép előadást tartott, majd Blau Károly főhadnagy vezetése alatt egy dalárda hazafias dalokat énekelt. Érdekes mozzanata volt az ünnepélynek dr. Planer Sámuel lengyelország-ma-zásu orvos beszéde, aki az összes lengyelek nevében üdvözölte Magyarországot, a királyt, a hazát és beszé-dét így végezte:

— Köszönöm a magyaroknak, hogy befogadtak bennünket, mert sem anyánk, sem apánk, sem házunk, sem hazánk.

Az ünnepség vége felé Pallai Miksa, az Espla-nade-szálló tulajdonosa, nyolevan katonát külön meg-vendégtelt.

A Bajza-utcai Vöröskeresztes kisegítő hadikór-házban a sebesült katonák közt bőséges karácsonyi ajándékokat osztottak szét, utána pedig Lumitzer, egyetemi tanár, intézett megható beszédet a katonákhoz.

Meleg karácsonyi ünnepségben volt részük a m. kir. honvéd Ludovika Akadémiába beosztott népfelke-lőknek, huszároknak és tüzéreknek. Az intézet nagy éttermében dusan terített asztalok közepén állt a közel 3 méteres karácsonyfa, amely körül az ország min-den vidékéről összeverődött legénység gyülekezett. Pappváry alezredes parancsnok élén bevonultak a tisz-tek; a tisztikar nevében Humay őrnagy szárnyaló be-szédet intézett a legénységhez: „A béke ünnepén — ugymond — a családi tűzhely meghiit melegségéből akarunk valamit lelkükbe varázsolni, de képzeletüket oda is elviszszük, ahol a mai szent ünnepen bajtársaik vészek és veszedelmek közt védik a hazát.” A legidő-sebb népfelkelőtiszt meghatva mondott köszönetet a tisztikarnak a szép ünnepségért, majd egy színesz-katona egy zongoratanár-népfelkelő közreműködésével hatásos melodramát adott elő. Aztán a legénység ka-rácsonyi dalokat, a Szózatot és a Himnuszt énekelt el, végül a bőséges ajándékok kiosztása és a dus vacsora következett.

A Bűszörményi-uti hadikórházban a kórház veze-tői 2 karácsonyfát állítottak fel, alatta pedig minden beteg katonára részre egy-egy névvel ellátott doboz aján-déktárgy volt; zsebkész, cigarettatárca, jegyzetkönyv, ceruza, 3 zsebkendő stb. Kapott ezenkívül minden be-teg egy tálcá süteményt és gyümölcsöt. Az ünnepélyen a kórház parancsnoka, dr. Imrédy Béla egyetemi m. tanár, törzsorvos, szép beszédet intézett a legénységhez. A sebesülteket megajándékozták az Augustia gyors segélyalap, az „Egyetemi leányok”, Ringer Géza fűrdő-tulajdonos és neje, Neumann Margit urnó, de a kórház-vezetőség: Imrédy Béla egy. tanár, Tinz Rezső őrnagy, Suba Lajos százados és dr. Weisz József főorvos, va-lamint Lányi Lajosné főápolónő is sokat fáradoztak a sebesültek érdekében.

A budapesti áru- és értéktőzsdének a tőzsdepala-tában létesített Nádor-utcai hadikórházában szép ka-rácsonyfaünnepet rendeztek. Az impozáns kórteremben a tőzsde és az önkéntes ápolónők áldozatkészségéből ha-talmas, gyönyörű karácsonyfa állott, körülötte az asz-talok különféle ajándékokkal roskadásig megrakva állottak; az ajándékok órák, dohánytárcák, beretya-ké-szülékek, cigaretták, szivar, gyümölcs, sütemény, italok és minden sebesültnek a tőzsdétől ajándékozott tiznap-i zsoldot tartalmazó pénzárca és sok minden egyéb. A karácsonyfa-ünnepéltől tombolával egybekötött tea kö-vette, amely alkalommal minden egyes sebesült még külön ajándékot is kapott. A jótékonyagnak és a haza-fias tevékenységnek lélekemelő megnyilvánulását az egyik sebesült, Stofliás tizedes, megható szavakkal kö-szönte meg.

Családi körben megható melegséggel ünnepelték karácsony estjét Wodianer Hugó Városligeti fasor 45. szám alatti kisegítő hadikórházában. Hatalmas ka-rácsonyfa alatt gazdag ajándékot halmozottak fel, egészen egyformát minden sebesültnek, akiket Wodianer Hugó üdvözölt és a ház urnője osztotta szét köztük a ka-rácsonyi ajándékot.

Gróf Karátsonyi Jenőné, aki a Szent István-kór-házban rendezett karácsonyfa-ünnepélyen részt vett, palotájába visszatérve, az ott beszállásolt bosnyák ka-tonáknak szintén állított fel karácsonyfát s mindegyi-küket különféle ajándékokkal látta el.

A honvédhelyőrségi kórház karácsony első dél-utánján sikerült hangversenyt rendezett a kórház tár-salgóijában. A katonák nagy gyönyörűséggel hallgatták a változatos műsor minden egyes számát. Körmendy honvédelkész magas szárnyalású hazafias beszéde után Nemethy Ferenc hegedűművész nagy sikert aratott. Ja-nos ovációkkal ünnepelték Márkus Emiliát, aki Petőfi egyik örökszép költeményét szavalta el. Gyárfás Dezső, a Fővárosi Orfeum népszerű tagja, aktuális hadi kuplé-t adott elő. Végül Navrátil hasbeszélő-művész aratott nagy tetszést.

A Vöröskereszt-egylet II. kerületi választmánya ál-tal a Menház-utcaban és a Csalogány-utcaban létesített két kisegítő-kórházban szép karácsonyi ünnepet ren-dezett a kórházak igazgatósága, amelynek élén Ecker-mann Ede miniszteri tanácsos, özvegy Emmer Kornélné és Szalay Győző állanak. Molnár László és Hévey Gyula lelkészek beszéde után elénekeltek Kapka Pál karnagy vezetésével a magyar, az osztrák és német himnuszt.

A Csengery-utcai Charité hadikórházban Timár-Theimné Ada-Adrienne hangversenyekesné és növen-dékei: Faith Gizi, dr. Rosenberg Emilné sz. Rosner Ily, Kiss Olga jól sikerült hangversenyt rendeztek és a se-be-sültek sokat tapsoltak a kitűnő énekszámoknak.

A Terézvárosi Kaszinó Andrássy-utai hadikórhá-zában dr. Rózsavölgyi Manó, a kórház-bizottság elnöke, szép beszéddel köszöntötte a kórház betegeit. Majd Huszár Elemér terézvárosi lelkész tartott gyönyörű szentbeszédet a karácsonyfa alatt, mely után az ápol-tak nevében Dulaczky Imre szakaszvezető megható be-szédben mondott köszönetet a szeretetteljes, gondos ápolásért és az ünnepély rendezéséért. A kaszinó aján-